

LA CITTÀ

Autor: Gerd Fenchel

Versió francesa: OYA Paris

Versió catalana: Àlex Sierra

Nombre de jugadors: 2-5

Durada estimada d'una partida: 1-3 hores

Nota Bene: La versió francesa del joc no és una simple traducció de l'original en alemany, sinó que “ha estat rescrita per a ser més fàcilment utilitzable”. Creiem que la versió francesa també és millorable, de manera que l'hem rescrit per a ser més clara. Igual que s'assegura que la versió francesa és fidel a l'original en el sentit de que no s'han canviat regles, així mateix ho és la versió catalana respecte la francesa (!).

OBJECTIU DEL JOC

Els jugadors representen nobles italians que intenten construir les millors ciutats. Bona part de l'objectiu del joc es aconseguir el màxim de ciutadans en les pròpies ciutats (cada ciutadà representa 1000 habitants). Això s'aconsegueix amb el creixement demogràfic anual i amb les migracions. Els ciutadans migren d'una ciutat a una ciutat veïna si els hi resulta més atractiva. Però els desigs del poble (representats per cartes) varien d'any en any entre educació, cultura i salut. Moltes de les construccions que es van afegint a la ciutat tenen arcs de colors, indicant la seva contribució a l'educació (arcs negres), cultura (arcs blancs) o salut (arcs blaus) de la ciutat. Una ciutat amb més arcs del desig del poble “robarà” ciutadans a les ciutats veïnes. Les ciutats han d'estar preparades per a admetre molts ciutadans: cal construir un mercat per tenir més de 5 en una ciutat, i uns banys o una font si volem passar de 8. També cal alimentar als ciutadans: per això cal construir granges per a obtenir blat; sinó alguns moriran de fam. Per a construir i d'altres accions polítiques cal or, que s'obté construint canteres. Cada any de joc cada jugador farà 5 accions polítiques, usant les cartes d'acció que tenen o les cartes polítiques que hi ha sobre el tauler. Els jugadors també disposen de 4 Notables, que situats sobre el tauler fan efectes diversos, efectes que només s'apliquen durant l'any en curs.

COMPONENTS DEL JOC

- Un tauler amb 22 emplaçaments triangulars pels triangles Terreny i caselles hexagonals (“hexes”) de color verd aigua, ert i caca d'oca(!). Quan juguen dos jugadors, només es juga als hexes de color verd aigua. Quan juguen tres, als verd aigua i als caca d'oca. Quan juguen 4 ó 5, a tot el tauler. A un costat del tauler hi ha 4 caselles per les cartes Desig del Poble i a l'altre 8 caselles per les cartes Política.
- 22 triangles Terreny (5 llacs, 3 muntanyes i 14 camps: 7 amb 1 blat, 6 amb 2 blats i 1 amb 3 blats)

- Un fotimer d'hexàgons Construcció, molts d'ells amb un dibuix diferent a cada cara:
 - 20 castells: 4 de cadascun dels colors dels jugadors
 - 16 Mercat (amb un “>5”)
 - 40 Granja / Cantera (amb un símbol de producció)
 - 15 Estàtua / Catedral (amb 1 ó 3 arcs blancs)
 - 15 Monestir / Universitat (amb 1 ó 3 arcs negres)
 - 15 Fonts / Banyes (amb 1 ó 2 arcs blaus)
 - 20 Palau / Hospital (amb 1 arc blau i negre sobre l'hospital)
- 4 Notables de cadascun dels colors dels jugadors (*païos* metàl·lics no grisos)
- Un fotimers de ciutadans (*païos* metàl·lics grisos)
- 32 cartes Política amb un paisatge dibuixat al revers.
- 27 cartes Desig del Poble amb gent del poble dibuixada al revers. Hi ha de tres tipus: Cultura (blanc), Educació (negre) i Salut (blau).
- 15 cartes d'acció, 3 de cadascun dels colors dels jugadors amb el castell dibuixat al revers.
- Peces d'Or.
- Peces de Blat (les petites valen per 1 blat, les grans per 5).
- Un marcador de primer jugador.
- Regles originals en alemany, versió francesa, versió catalana.

PREPARACIÓ

1) Cada jugador pren els 4 castells, les 3 cartes Acció i els 4 Notables del seu color, així com 1 peça d'or.

2) La resta d'or, el blat, els ciutadans i els hexàgons de construcció pertanyen a “la banca”.

Convé separar els hexàgons per tipus (p.ex. Palau/Hospital), mostrant la meitat de cada tipus una cara (Palau) i l'altra meitat (aproximadament) l'altra (Hospital). Això serveix per localitzar més ràpidament una construcció concreta. Si s'acaben els d'un tipus no es podran construir les seves construccions, però si s'acaba la pila que mostrava una cara podem agafar de l'altra (p.ex., si s'acaben els hexàgons que mostraven un palau, podem construir-ne un agafant un d'hospital; el més còmode és girar la meitat dels hospital per a tornar a tenir palaus a la vista. Només quan no quedi cap Palau/Hospital serà impossible construir-lo).

3) Es col·loca la pila de cartes Desig del Poble al costat de les 4 caselles Desig del Poble. Es col·loca la pila de cartes Política sobre la casella negra de les 8 caselles Política, destapant-ne 7 cartes, que es col·loquen a la vista sobre les altres 7 caselles Política.

4) S'escull el primer jugador, que pren el marcador de primer jugador.

5) Es col·loquen els triangles terreny a l'atzar sobre els espais destinats a tal efecte del tauler. Aleshores cada jugador col·loca un dels seus castells per ordre (començant pel 1r jugador i seguint a l'esquerra, i.e., en sentit horari), i seguint les Regles de Desenvolupament de Ciutat (veure l'apartat corresponent). Quan tothom a col·locat el seu primer castell, cada jugador col·locarà un segon castell, en l'ordre invers, és a dir, començant per l'últim jugador, i seguint cap a la dreta fins al 1r jugador. En cada castell es col·loquen tres ciutadans i es cobra el blat corresponent (veure Regles de Desenvolupament de Ciutat)

Per la primera partida, es recomana jugar amb la disposició (suposadament equilibrada) que apareix en les regles originals en alemany (pàg.3 per a 5 jugadors, pàg.8 per a menys), on s'indica la posició dels triangles terreny (compte amb el nombre de blats dels camps!) i la situació inicial dels castells (cercles de colors)

DESENVOLUPAMENT DE LA PARTIDA

La partida es juga en 6 anys (virtuals). El desenvolupament de cada any és el següent:
Inici de l'any – Accions Polítiques – Balanç de l'any

INCI DE L'ANY

(Aquestes dues fases poden fer-se simultàniament per part de tots els jugadors)

- 1) Creixement demogràfic: Cada jugador col·loca un ciutadà de la banca en el castell de cadascuna de les seves ciutats, sempre que no superi el seu màxim de població. Una ciutat sense mercat no pot tenir més de 5 ciutadans (de fet, cada peó ciutadà representa 1000 habitants). El mercat permet tenir fins a 8 ciutadans. Si, a més del mercat, és disposa de Font i/o de Banys, la ciutat pot acollir un nombre il·limitat de ciutadans. (si no es té mercat, el límit és de 5 encara que es disposi de Font i/o Banys)
- 2) Explotació minera: Cada Cantera aporta al seu propietari una peça d'or per muntanya adjacent. L'or de cada jugador ha d'estar exposat a la vista dels altres.

ACCIONS POLÍTiques

Abans de tot, el jugador a l'esquerra del primer jugador passa a ser el nou primer jugador, i col·loca davant seu el marcador de primer jugador. D'aquesta manera, cada any comença un jugador diferent.

En l'ordre habitual, és a dir, començant pel primer jugador i seguint cap a l'esquerra, els jugadors efectuaran una acció política cadascun. Això constituirà el primer torn polític. Aleshores començarà el segon torn, de nou en l'ordre habitual, i així fins a 5 torns, moment en que s'acabarà la fase política i es passarà al balanç de l'any.

Una acció política consisteix en UNA de les dues opcions següents (és obligatori fer-ne una de les dues):

- 1) Usar una carta Política de les 7 que hi ha a la vista a les caselles corresponents. El jugador n'escull una, els efectes de la qual s'apliquen immediatament, i la descarta (la pila de descart es col·loca al costat de la pila de cartes Política; si s'acabessin aquestes es tornarien a remenar les descartades per a restituir la pila Política). També hi ha l'opció de fer servir, si al jugador no li interessa cap de les 7 cartes a la vista, la primera de les cartes de la pila Política (*Nota: la versió francesa, entesa literalment, sembla dir que en aquest cas la carta no s'usa, sinó que simplement es roba i es descarta, el que no sembla tenir massa sentit. Caldria afegir que si la carta robada requereix or pel seu ús i el jugador no en té, òbviament no la pot fer servir, però si en té hi està obligat, ja que l'acció política és obligatòria. Seguint també la lògica, un jugador no pot triar una de les 7 cartes destapades si no disposa d'or per a fer-la servir*)
- 2) Jugar una de les seves 3 cartes d'Acció. Aquestes cartes permeten fer UNA (a escollir) de les 3 accions següents:
 - a) Agafar 2 peces d'or de la banca.
 - b) Crear (de franc) una Construcció Bàsica (són les que a la targeta de referència en alemany apareix dalt de tot, és a dir, les que no tenen un arc o cap dibuixat: granja, cantera, mercat, estàtua, font i monestir) respectant *les Regles de Desenvolupament de la Ciutat* (veure més endavant)
 - c) Crear una nova ciutat, posant un dels seus castells que encara no són sobre el tauler (si és que encara en té algun disponible; no es poden tenir més de 4 ciutats). Només es pot crear una ciutat per any.

Quan es juga una carta d'Acció, es gira per a indicar que ja s'ha fet servir. Les 3 cartes es recuperen al final de l'any. La utilitat de les cartes Acció és simplement controlar que cap jugador esculli l'opció 2 més de vegades en els 5 torns.

BALANÇ DE L'ANY

Consta de dues fases que s'han de fer per ordre (primer Migracions i després Fam).

1) Migracions:

- a) Es destapen les 3 cartes tapades Desig del Poble. Si hi ha almenys 3 cartes iguals, aquell serà el desig del poble d'aquest any (Cultura, Educació o Salut). El desig del poble serà el de la carta repetida. Si hi ha 2 cartes d'un color i 2 d'un altre, els dos seran desigs del poble, i cada jugador decidirà, en cadascuna de les seves ciutats independentment, quin és el desig vàlid dels dos per a aquella ciutat.
- b) Aleshores es produeixen les migracions. Seguint l'ordre habitual, cada jugador compara cadascuna de les seves ciutats amb cadascuna de les ciutats veïnes adversàries. Dues ciutats es consideren veïnes quan hi ha menys de 3 hexes buits entre elles (prenent la distància més curta que les separi). Per a cada parell de ciutats veïnes de diferent jugador, es compara el nombre total d'arcs del color del desig del poble, i la ciutat que guanya li pren un ciutadà a l'altra (en cas d'empat, no passa res). El jugador que perd el ciutadà decideix de quin hex de la ciutat el treu, i el que el rep decideix on el posa. Si el jugador que l'ha de rebre no pot tenir més ciutadans, enlloc de quedar-se'l el ciutadà va a parar a la banca. Si hi ha dos desigs del poble vàlida, pot passa que dues ciutats veïnes perdin cadascuna un ciutadà a favor de l'altra.
- c) Un cop s'han fet les migracions, cada jugador reorganitza els ciutadans dins de cada ciutat. S'ha de deixar un únic ciutadà a cada construcció, i els ciutadans sobrants al castell. Si no en té prou per deixar almenys un ciutadà al castell, ha d'escollir quina/es construcció/ns queden sense ciutadà, i automàticament les perd. El castell s'ha de conservar a la força (cal posar un ciutadà en ell) a no ser que no quedi cap ciutadà a la ciutat, i no es poden perdre construccions que parteixin la ciutat en parts (és a dir, el castell i totes les construccions han de continuar en un sol bloc). Si es perd una granja o un castell, s'ha de tornar a la banca el blat que el jugador va cobrar en construir-lo.

2) Fam:

Cada jugador compara el nombre total de ciutadans de que disposa sobre el tauler amb el blat que posseeix. Si no té prou blat, per tants ciutadans (a escollir per ell) com tingui de més. Això el pot obligar a perdre construccions de la mateixa manera que s'ha explicat en l'apartat Migracions.

Observacions:

- Cal recordar que els Notables no compten com a ciutadans.
- L'últim any (el 6è) no es pot fer servir la carta Collita Miraculosa.

Per acabar l'any, tothom retira els seus Notables del tauler i gira les seves 3 cartes Acció, que estaran disponibles per la part d'accions polítiques del següent any, excepte els jugadors que no hagin pogut alimentar a tota la seva població, que només podran jugar 2 de les 3 cartes Acció el proper any, i que per tant només en giren dues.

PUNTUACIÓ

Quan acaba el 6è any la partida finalitza.

- Cada jugador obté 1 punt per ciutadà sobre el tauler.
- Cada jugador obté 3 punts per cada ciutat que té almenys un arc de cadascun dels tres colors.
- Un jugador que no ha pogut mantenir la seva població i se li ha mort algun ciutadà DURANT EL 6è ANY es resta 5 punts.

El jugador amb més punts és el guanyador. En cas d'empat, guanya qui té més or.

REGLES DE DESENVOLUPAMENT DE CIUTAT

- Una ciutat es construeix a partir d'un castell.
- El castell s'ha de col·locar deixant, com a mínim, tres hexes buits entre ell i qualsevol altra ciutat.
- Quan es posen els dos primers castells a l'inici de la partida, es situen 3 ciutadans de la banca en ells. En afegir castell durant la partida (el 3r i 4t), també s'han situar 3 castells en ell, però només 2 s'agafen de la banca, mentre que el 3r s'ha d'agafar d'una altra ciutat pròpia (el fundador).
- Si es col·loca un castell adjacent a un o més camps de blat, el jugador rep tant blat de la banca com indiquin els camps adjacents (si és més d'un, rep el total). Compten com a camps de blat tant els dibuixats en els triangles terreny com els dibuixats directament sobre el tauler.
- Per fer créixer una ciutat, es col·loquen construccions adjacents al castell o a una altra construcció.
- Les fonts i els banys (no l'hospital) s'han de col·locar adjacents a un llac.
- Quan es posa una construcció, es pren un ciutadà del castell i es col·loca en la nova construcció. Sempre ha de quedar algú al castell, de manera que si només hi ha un ciutadà al castell no es pot construir res. Excepció: Quan es crea un mercat, el ciutadà que s'hi col·loca es pren de la banca.

- Després de posar una granja, es cobra blat pels camps adjacents com en el cas de col·locar un castell (només es guanya blat en el moment de crear un castell o una granja; el mateix blat que s'ha cobrat tornarà a la banca si es perd el castell o granja).
- Les canteres només donen or en la fase de producció minera.
- Una ciutat mai pot tocar una altra (almenys un hex buit entre les dues).
- Si no queden construccions d'un tipus (ni tan sols girant un hexàgon de construcció), no es pot construir aquell tipus.

CARTES POLÍTIQUES

Per a tota construcció, cal respectar les Regles de Desenvolupament de Ciutat.

Els Notables no compten com a ciutadans. No es pot col·locar cap Notable més si els 4 ja estan sobre el tauler. L'acció dels Notables només dura una any; cal retirar-los en acabar cada any.

Pallazzo: Paga 1 peça d'or per construir un palau.

Hospital: Paga 1 peça d'or per construir un hospital.

Badhaus: Paga 1 peça d'or per construir uns banys (al costat d'aigua).

Dom: Paga 3 peces d'or per construir una catedral.

Universität: Paga 3 peces d'or per construir una universitat.

Großer Baumeister: “El Gran Arquitecte”. Permet construir qualsevol construcció (però només una per carta) per una peça d'or més que les cartes específiques (com Pallazzo, etc.) Amb una peça d'or construeix: granja, cantera, mercat, monestir, font o estàtua. Amb 2 peces d'or: palau, hospital o banys. Amb 3 peces d'or: catedral o universitat.

Brot und spiele: “Pa i circ”. Pots posar de 1 a 3 Notables en una mateixa construcció per augmentar el valor en arcs de la construcció. Cada Notable compta com un arc. En el cas de l'hospital, cal posar cada notable a un costat o l'altre per a indicar si compten com arcs blaus o negres. Posar un Notable es de franc. Posar-ne 2 costa 2 peces d'or, posar-ne 3 costa 5 peces d'or. Si es juga més d'una carta com aquesta en una mateixa construcció, no es paga pels notables que ja s'havien posat anteriorment.

Goldene Zeiten: “L'edat d'Or”. Es poden afegir d'1 a 3 ciutadans en una mateixa ciutat, respectant els límits de la ciutat. 1 ciutadà es de franc. Col·locar-ne 2 costa 2 peces d'or, posar-ne 3 costa 5 peces d'or.

Reiche Ernte: “Collita Miraculosa”. Permet col·locar un Notable en una de les granges pròpies (no en un castell), fent que aquella granja compti pel doble de blats a la fase *Fam* durant aquell any només (per exemple, si es col·loca en una granja que va donar 4 blats al ser construïda, el seu propietari sumarà 4 als blats que tingui en la fase *Fam*). No es poden jugar dues Collites Miraculoses sobre una mateixa granja (*nota*: suposo que vol dir el mateix any). Aquesta carta no es pot jugar el darrer any.

Bürgermäge: “Sondeig”. Permet mirar 2 de les 3 cartes Desig del Poble ocultes sense cap cost, o bé mirar-les totes 3 pagant 2 peces d’or (un jugador no pot mirar dues cartes sense pagar, i després decidir pagar per veure la tercera).